

ABRAHAM KLEIN

(n. 29 martie 1934, Timișoara)

Arbitru internațional de fotbal FIFA între 1965 - 1982

Abraham Klein, 2014

A participat la Cupa Mondială FIFA în 1970, 1978, 1982 și la Jocurile Olimpice în 1968 și 1976. Partide memorabile arbitrate: Anglia - Brazilia 0-1 (Mexic 1970), Argentina - Italia 0-1, Brazilia - Italia 2-1 (Argentina 1978) și Italia - Brazilia 3-2 (Spania 1982), arbitru de linie la finala CM din 1982. Klein a fost singurul arbitru care a arbitrat trei meciuri la Cupa Mondială din 1978.

Palmares: 22 partide inter-țări și o finală din Cupa Intercontinentală (Nacional Montevideo - Nottingham Forest 1-0, în 1980).

După abandonarea activității de arbitru: Președinte al Comisiei Arbitrilor din Israel; membru de onoare al FIFA și delegat UEFA.

Biografie

S-a născut la Timișoara, în 29 martie 1934. Mama mea era din Transilvania, iar tatăl, Vilmos Klein, se născuse la Budapesta. La vârsta de 3 ani rămâne singur cu mama, tatăl emigrând în Israel. În anii războiului, evreii din Timișoara nu sunt deportați, dar viața lor este mult îngreunată prin măsurile anti-evreiești ale guvernului antonescian și suferă din cauza manifestărilor antisemite ale populației. Copil fiind, Abraham Klein s-a lovit de antisemitism pe stradă, în tramvai. Toată familia din partea tatălui a fost deportată din Ungaria și a pierit în Holocaust.

Condițiile de trai sunt foarte grele. Mama este croitoreasă și lucra acasă, în apartamentul de două camere, unde locuiau bunicii, fratele și cele 5 surori ale mamei. Abraham, numit Oszi de către prieteni, este elev la Liceul Israelit, unde se simte foarte bine. Este iubit și ajutat de profesori, de dirigintele clasei, rabinul dr. Ernest Neumann, și colegi de clasă.

În 1947, cu consimțământul mamei, la vârsta de 13 ani, pleacă cu un grup de copii evrei din toată România în Olanda. Transportul și șederea într-un internat în orașelul Apeldoorn sunt organizate de Crucea Roșie, Joint și guvernul olandez. La școală se predă, în afara programei normale, ebraică și cursuri de pregătire pentru *alia*, emigrarea în Statul Israel care nu se înființase încă.

În 1948 a ajuns în Israel, unde îl aștepta tatăl lui. Câteva luni mai târziu a sosit și mama din România. Tatăl fiind grav bolnav, Abraham, la 14 ani, este nevoit să lucreze pe lângă școală. Este sportiv și jucător de fotbal, dar nu se distinge în mod deosebit prin calitățile sale sportive. Printr-o întâmplare, înlocuiește pe un arbitru amator și își descoperă pasiunea vieții și talentul.

Klein arbitează primul meci în liga israeliană în 1958, la 24 de ani, iar șase ani mai târziu avea să debuteze internațional într-un amical dintre Israel și Olanda. În 1965, arbitrează cel mai mare meci din cariera sa de până atunci: Italia - Polonia din calificările Cupei Mondiale, în fața a 80.000 de spectatori.¹

Copilăria și adolescența fuseseră marcate de mari greutăți care l-au oțelit și i-au insuflat forța să se supună unui antrenament strict, să se pregătească înaintea fiecărui meci cu minuțiozitate, să ia decizii cu curaj și să dobândească o autoritate firească. Se pregătea atât fizic, cât și psihic, fiind deosebit de exigent față de sine însuși. Așa se explică faptul că, cu toate că venea din Israel, țară mică și tânără, Klein a fost ales să arbitreze meciuri de cea mai mare importanță și era considerat ca unul din cei mai buni arbitri care au funcționat la nivel internațional. "Maestrul fluierului", cum era numit cu admirație, era deosebit nu numai prin profesionalism și acuratețea deciziilor, ci și prin forța sa de caracter.

Într-un interviu a spus: "Ca arbitru trebuie să fii curajos, să iei decizii dificile în momentele potrivite, chiar dacă publicul sau jucătorii nu sunt de acord. Așa ceva nu se învață la școală, nu poți să înveți dintr-o carte. Viața te învață să fii curajos, uneori pentru că nu-ți oferă o altă alegere, nu ai încotro și trebuie să ai curaj".²

La întrebarea "Care a fost cel mai greu meci pe care l-ati arbitrat?", a răspuns: Fără nicio îndoială: Argentina - Italia, în 1978. Au fost 70.000 de argentinieni nervoși în tribune și 11 pe teren. Au simulat, au protestat, la fel cum au făcut-o tot turneul. Nu m-au intimidat, iar meciul a fost câștigat de Italia, cu 1-0. Am arbitrat la fel ca în oricare alt meci: corect și curajos".³

Locuiește la Haifa, la malul mării și în fiecare dimineață, înoată 2 km în mare.

Are 5 nepoate, de 13, 16, 19, 20 și 23 de ani.

¹ Cel mai bun arbitru din istorie s-a născut în România

<http://www.sport.ro/true-story/cel-mai-bun-arbitru-din-istorie-s-a-nascut-in-romania-suferinta-teribila-a-unui-om-genial-a-supravietuit.html>

² Getta Neumann, Un arbitru legendar, un om drept și curajos - Abraham Klein

http://www.bjt2006.org/GN_Interviu_Abraham_Klein_3814.pdf

³ Povestea timișoreanului care l-a eliminat pe Maradona și nu s-a lăsat păcălit de Pele

<http://www.evz.ro/povestea-timisoreanului-care-l-a-eliminat-pe-maradona-si-nu-s-a-lasat-pacalit-de-pele-975246.html>

In fotografia din 1947, Abraham, cunoscut de foștii colegi ca Oszi, este al doilea băiețel pe stânga, lângă rabinul dr. Ernest Neumann, dirigintele clasei la Liceul Israelit din Timișoara.

Colaj de fotografii din articolul "The Forgotten Story of ... Abraham Klein referee, the "master of the whistle" in [The Guardian](#).

Abraham Klein cu Francisc Schneider, fost coleg de clasă la Liceul Israelit, și Luciana Friedmann, președinta Comunității Evreilor, Timișoara, martie 2014

Cărți publicate

Abraham Klein; Rubi Shalev (1995). *The Referee's Referee: Becoming the Best*. ISBN 978-0-916802-26-4.

Abraham Klein, *Master of the Whistle* (2010)

Legături externe

Abraham Klein (referee)

https://en.wikipedia.org/wiki/Abraham_Klein_%28referee%29

The Forgotten Story of Abraham Klein, "the master of the whistle"

<http://www.theguardian.com/football/blog/2012/mar/22/forgotten-story-abraham-klein-referee>

Abraham Klein, the Greatest Soccer Referee

<http://forward.com/the-assimilator/200182/abraham-klein-the-greatest-soccer-referee/>

Getta Neumann, Un arbitru legendar, un om drept si curajos - Abraham Klein

http://www.bjt2006.org/GN_Interviu_Abraham_Klein_3814.pdf

Cel mai bun arbitru din istorie s-a nascut în România

<http://www.sport.ro/true-story/cel-mai-bun-arbitru-din-istorie-s-a-nascut-in-romania-suferinta-teribila-a-unui-om-genial-a-supravietuit.html>

Povestea timișoreanului care l-a eliminat pe Maradona și nu s-a lăsat păcălit de Pele

<http://www.evz.ro/povestea-timisoreanului-care-l-a-eliminat-pe-maradona-si-nu-s-a-lasat-pacalit-de-pele-975246.html>